30.09.08 / R
Arkiv:

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Rapportering 2. tertial 2008 NTNU

Tilråding:

Styret tar den fremlagte rapportering av strategiske mål 2008 med tilhørende regnskap for 2. tertial og årsprognosene til etterretning.

Formål

Gi styret en løpende status på arbeidet med strategiske handlingsplaner og resultatmål satt for 2008 (jfr. S-sak 74/07), samt orientere om regnskapet pr. 2. tertial 2008 med vurdering av årsprognose og eventuelle behov og tiltak som følge av den økonomiske situasjonen.

1. Status handlingsplaner og resultatmål for 2008

I NTNUs strategidokument "NTNU 2020 – Internasjonalt fremragende" er det satt mål og strategier innenfor de fem områdene forskning, utdanning, nyskaping, formidling og organisasjon og ressurser. Det er videre pekt på til sammen 18 målområder under hovedområdene hvor vi skal bli spesielt dyktige. For 2008 har NTNU prioritert fem av målområdene (S-sak 74/07) og fakultetene og VM har iverksatt handlinger for å bli bedre spesielt på disse. Det er knyttet seks indikatorer til de fem målområdene som skal fortelle oss om vi utvikler oss i ønsket retning. NTNU, Fakultetene og VM har fastsatt et målnivå til hver av indikatorene (resultatmål) som viser ambisjonen for 2008.

Oppmerksomheten i tertialberetningen er rettet mot de prioriterte målområdene gjennom fakultetenes og VMs rapportering om status for gjennomføringen av handlingsplanene og deres prognoser for resultatet per indikator ved årets slutt. Resultatmålene og prognosen i styresaken er aggregert.

Område i strategien	Prioritert målområde	Indikator
Forskning	Publisering	• publikasjonspoeng • andel publikasjoner på nivå 2
	Doktorgrader	• antall uteksaminerte PhD grader
	Ekstern finansiering	• omsetning ekstern finansiering
Utdanning	Studentrekruttering	• antall primærsøkere pr studieplass
Organisasjon og ressurser	Andel kvinner i vitenskapelige stillinger	• andel kvinner av nytilsatte i vitenskapelige stillinger som krever doktorgrad

Overordnet oppsummering av rapporteringen:

Tilbakemeldingen fra fakultetene viser at man stort sett er i rute med handlingsplanene innenfor de prioriterte målområdene. Det er ikke avdekket systematiske vanskeligheter med gjennomføringen ved enhetene som krever ekstraordinære tiltak for å sikre fremdrift. Mange har langsiktige handlingsplaner som strekker seg over flere år, men med milepæler innenfor planene som er av mer kortsiktig karakter.

På aggregert nivå opprettholdes prognosene for indikatorene gitt per 1. tertial, med unntak av målnivået for rekruttering av kvinner som nedjusteres betydelig ved 2. tertial.

Resultatene per 2. tertial viser en positiv utvikling både i forhold til antall doktorgrader og eksternfinansiert aktivitet. Fakultetene og VM har likevel opprettholdt en forsiktig prognose for eksternfinansiert omsetning. Det er vanskelig å gi en prognose for antall publikasjonspoeng, da data foreligger en gang per år. Prognosene for publiseringspoeng og publisering på nivå 2 viser at fakultetene og VM forventer samme resultat i 2008 som i 2007.

Vi ser altså at på tross av at fakultetene melder om en positiv status på gjennomføring av handlings-planene, er de forsiktige i sine anslag om resultater for 2008 innenfor de fleste av de prioriterte målområdene. Det kan være flere årsaker til dette. For det første er mange av handlingsplanene langsiktige og effekter i form av økt produksjon av publikasjonspoeng, doktorander, større eksternfinansiert omsetning med mer, kan ikke nødvendigvis forventes på kort sikt. I tillegg så vil de utvalgte indikatorene for de prioriterte målområdene kun gi oss en antydning om utviklingen i forhold til måloppnåelse, da ikke alle effekter måles av den gitte indikatoren. Eksempelvis så vil strategiske grep for å heve utdanningskvalitet og relevans forventes først å gi utslag i antall primærsøkere per studieplass på lengre sikt. Vi skal også ta i betraktning at det nå er andre året hvor NTNU benytter målstyring, og at det fremdeles er behov for å arbeide videre med å bedre kvaliteten av handlingsplanene og sørge for at disse er konkrete nok til at de kan følges opp på en god måte gjennom året.

Nedenfor følger detaljer i rapporteringen inndelt etter de prioriterte målområdene i NTNU sin strategi.

Forskning

Mål: Forskningen ved NTNU skal holde høyt internasjonalt nivå innenfor alle disipliner. Utvalgte styrkeområder skal ligge på internasjonalt toppnivå. Relevans, spisskompetanse og tverrfaglig samarbeid skal kjennetegne NTNUs forskning. For å styrke kvaliteten i forskningen må NTNU aktivt søke samarbeid og allianser med fremragende fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

Alle fakulteter og VM har iverksatt tiltak for å bedre forutsetningene for forskning og publisering av vitenskapelige arbeider. Dette gjelder for eksempel tiltak for å frigjøre sammenhengende tid til forskning, øke kvaliteten i den administrative støtten for forskningen, insentiver for publisering, økt kvalitet i PhD-utdanningen og en dreining mot at doktorandene publiserer i form av artikler fremfor monografier. Fakultetene rapporterer om at gjennomføringen av tiltakene stort sett går som planlagt. Dette er i stor grad tiltak som utgjør en del av langsiktige handlingsplaner og det er på kort sikt vanskelig å si om tiltakene har ønsket effekt.

Indikatorer knyttet til de prioriterte målområdene for forskning i 2008:

Indikator	Status 2005	Status 2006	Status 2007	Mål 2008	Prognose 2008	Prognose 2008

					1.tertial	2.tertial
Nasjonale publikasjonspoeng	1 686	1 800	2 096	2 030	2052	2052
Andel av publisering på nivå 2	15,9 %	17,7 %	20 %	18,8 %	20 %	20 %
Økning av eksternfinansiert forsking (her vist som omsetning totalt)	881 mill	929 mill	1 055 mill	953 mill	1 059 mill	1 059 mill
PhD-kandidater	218	244	257	307	323	325

Prognosene for 2008 etter 2. tertial viser at fakultetene og VM i sum forventer å opprettholde samme nivå som resultatet i 2007 når det gjelder antall publikasjonspoeng og andel av publisering på nivå 2. Dersom resultatet for 2008 blir som forventet, vil dette bety at NTNU må øke antall publikasjonspoeng betydelig for å nå målet om en andel på 25 % av de nasjonale publikasjonspoengene i 2010 (40 – 70 % vekst fra 2008 til 2010 dersom sektoren fortsetter trenden og øker mellom 5 til 10 % årlig).

Når det gjelder eksternfinansiert forskning har NTNU hatt en god vekst de siste årene. Regnskapet viser at omsetningen per 2. tertial i 2008 ligger noe over omsetningen samme tid i fjor (ca 50 mill over). Prognosen for 2008 anses som forsiktig og det er grunn til å tro at NTNU overoppfyller målet. Dette kommenteres nærmere under økonomisk status i kapittel 2.

Fakultetene melder om en god vekst i 2008 for avlagte PhD-grader. For 2007 hadde NTNU et resultat på 40 kandidater under målet, og det anses for sannsynlig at mange av disse vil avlegge graden i år. Fakultetene økte prognosen for 2008 etter 1. tertial fra 307, til 323. Prognosen etter 2. tertial er i sum for NTNU økt med ytterligere to doktorgrader. Status per 2. tertial i år er 199 doktorgrader mot 157 samme tid i fjor.

Utdanning

Mål: NTNUs utdanning skal være relevant for samfunnet og kandidatene skal være etterspurt av arbeidslivet. Studiene skal foregå i et læringsmiljø med høy faglig og pedagogisk kvalitet, og være preget av kulturelt mangfold. NTNU skal fremme samspill på tvers av fag og forene teori og praksis. NTNU skal ha en internasjonal orientering og være ledende på teknologisk og naturvitenskapelig utdanning. Master- og doktorgradsnivå skal prioriteres.

Fakultetene melder i all hovedsak om at gjennomføringen av planlagte tiltak går som forutsatt. Det meldes kun om mindre endringer/forsinkelser. Arbeid med å evaluere og kvalitetssikre studieprogrammene og bedre rekrutteringen av studenter er gjennomgående for de fleste fakulteter. Det rapporteres om betydelig innsats ved flere fakulteter i forhold til utvikling av studietilbudet både mht hvilke studieprogram som tilbys og endringer i fagporteføljen. Flere av fakultetene jobber også med tiltak for å bedre studentenes gjennomføringsevne og minske frafallsproblematikken.

Utvalgt indikator i 2008:

Indikator	Status 2006	Status 2007	Mål 2008	Status 2008 1.tertial	Status 2008 2.tertial
Antall primærsøkere per studieplass	1,83	1,96	2,10	2,24	2,0

Status per 1. tertial var basert på tall gitt fra Samordna opptak (SO). Tallene var foreløpige. Det endelige resultatet viser at både antall søkere og antall studieplasser er høyere enn hva som var lagt til grunn i mai. Endringen er størst med hensyn til antall studieplasser som er økt med 448 plasser. Differansen skyldes at studieplasser som ikke er fordelt i mai ikke vil fremkomme før endelig fordeling er foretatt i juli. Antall søkere per studieplass reduseres som en konsekvens av dette til 2,0 for NTNU. Resultatet for NTNU er således ikke så godt som først antatt, men er en liten forbedring i forhold til status i 2007.

Organisasjon og ressurser

Mål: NTNU skal ha fysiske rammevilkår og en organisasjonskultur som bidrar til at studenter og ansatte utvikler sin kompetanse og at NTNU når sine mål. NTNU skal skaffe større ressurser til kjernevirksomheten. NTNU skal ha tidsmessige og konkurransedyktige laboratorier og infrastruktur, og tilby effektive administrative tjenester til studenter og ansatte.

NTNU har valg å rette spesiell oppmerksomhet mot rekruttering av kvinner i vitenskapelige stillinger som krever doktorgrad. Styret vedtok samtidig med endringen av indikatoren for rekruttering av kvinner aktuelle handlingsplaner og tiltak for å øke kvinneandelen. Flere av fakultetene har videreført utvalgte tiltak ved egen enhet, særskilt med tanke på letekomitèer og startpakker. Fremdriften av handlingsplanene er av fakultetene vurdert som tilfredsstillende, men noen forsinkelser er rapportert.

Utvalgt indikator i 2008:

Indikator	Mål 2008[1]	Prognose 2008 1.tertial	Prognose 2008 2.tertial
Andel kvinner av nytilsatte i faste vitenskapelige stillinger	39 %	37 %	30 %

Indikatoren ble som nevnt endret i S-sak 58/07 fra ”Andel kvinner i faste vitenskapelige stillinger” til ”Andel kvinner blant nytilsatte i vitenskapelige stillinger som krever doktorgrad”. Ambisjonen om en andel på 50 % kvinner blant nytilsatte var vedtatt å gjelde fra 2008 til 2010. Fakultetene ble derfor oppfordret til å endre sine ambisjoner i tråd med vedtaket i styret. Det var imidlertid kun HF som endret ambisjonsnivået etter 1. tertial fra 35 % til 50 % kvinner, mens AB derimot reduserte sitt målnivå etter 1 tertial fra 60 % kvinner til 30 % for 2008. I rapporteringen for 2. tertial har flere fakultet redusert ambisjonsnivået (SVT og IVT reduserer med 15 og 20 prosentpoeng hver). Årsaken til reduksjonen er forskjellig, da fakultetene har ulike utfordringer. SVT har ikke rekruttering av kvinner som et prioritert område, da de allerede har en ønsket fordelig mellom kjønnene. IVT har fortsatt store utfordringer og vil igangsette tiltak for å bedre situasjonen. IME melder om at det utlyses få vitenskapelige stillinger i år og at dette er årsaken til at flere av tiltakene utsettes.

[1] Måltallet og prognosene er ikke et veid snitt for NTNU, men et aritmetisk snitt

2. Resultatregnskap og balanse pr. 2. tertial (pr. 31.08.2008)

Det vises til vedlagte regnskap for 2. tertial 2008. Resultatregnskapet skal gi et riktig økonomisk uttrykk for driften pr. 2. tertial, mens balansen viser status pr. 31.08.08.

Rapporteringen av økonomien er inndelt i 3 deler. Først kommenteres status innenfor den bevilgningsfinansierte virksomheten, og deretter kommenteres den bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteten. I del 3 kommenteres spesielle forhold som er av viktighet for statusen pr. 2. tertial.

Bevilgningsfinansiert virksomhet

Hittil i år (pr. aug)				Resultatoppstilling	Totalt for året	
Regnskap	Budsjett	Avvik	Regnskap i fjor		Budsjett 2008	Regnskap 2007
				Overføring fra tidligere år	262	214
1 783	1 778	5	1 720	Bevilgning fra UFD	2 868	2 709
114	86	28	122	Annen inntekt	124	142
1 897	**1 864**	**33**	**1 842**	**Driftsinntekter**	**3 254**	**3 065**
1 237	1 252	15	1 194	Lønn	2 040	1 906
611	676	65	559	Drift/investering	1 114	897
1 848	**1 928**	**80**	**1 753**	**Driftskostnader**	**3 154**	**2 803**
49	**-64**	**113**	**89**	**Overføring til neste år**	**100**	**262**

Tabellen overfor viser en oppsummering av det bevilgningsfinansierte regnskapet og budsjettet til NTNU pr. 2. tertial 2008 med sammenligningstall. Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet er ikke en del av dette.

Regnskapet pr. 2. tertial viser et budsjettavvik (underforbruk) på 113 mill. Noe av dette skyldes periodiseringsavvik mellom budsjettet og regnskapet, men en betydelig del kommer som følge av at aktiviteten i 2008 forventes å bli lavere enn planlagt. Allerede ved rapporteringen pr. 1. tertial ble det meldt om et forventet budsjettavvik på mellom 60 og 110 mill ved utgangen av 2008. Dette avviket forventes nå å bli mellom 100 og 140 mill ved utgangen av året.

Den endringen vi ser fra 1. til 2. tertial er det først og fremst fakultetene og VM som står for. De har til sammen endret sine prognoser med 50 mill i denne perioden, og det er i hovedsak innenfor tre områder:

Den ordinære driften:

Siden 1. tertial har fakultetene og VM fått styrket sine driftsrammer gjennom tilbakeføringen av "hvileskjæret" på 25 mill. De økte inntektene gir seg i liten grad utslag i større aktivitet i 2008, noe som har sammenheng med at det tar en viss tid å planlegge bruken. Fakultetene hadde i utgangspunktet forventet at lønnsoppgjøret i 2008 kunne medføre et overforbruk, men det ser ut som om budsjettene for 2008 stort sett hensyntar dette. Det forventes derfor et mindreforbruk innenfor den ordinære driften på ca. 20 mill mer enn rapporteringen pr. 1. tertial tilsa.

Økt ekstern omsetning = økt refusjon til bevilgningsøkonomien:

Aktiviteten innenfor den bidrags- og oppdragsfinansierte virksomheten øker mer enn det som var fakultetenes forventninger for 2008. Det medfører at refusjoner av lønn og indirekte kostnader også blir større en forventet. Det ble tatt høyde for noe av denne økningen tidligere i år, men utviklingen siden 1. tertial har forsterket dette. Det forventes derfor ytterligere økte inntekter innenfor dette området på ca. 10 mill.

Strategi- og omstillingsmidler:
Fakultetene og VM fikk tilført øremerkede midler til omstilling etter 1. tertial. På samme måte som for tilbakeføringen av "hvileskjæret", ser ikke dette ut til å medføre særlig stor aktivitetsøkning i 2008. I tillegg er det generelt meldt om forsinkelser på enkelte aktiviteter, noe som samlet medfører et underforbruk som forventes å bli ca. 15 mill større enn den prognosen som ble meldt pr. 1. tertial.

Disse forholdene til sammen har medført at den innrapporterte prognosen fra alle enhetene ved NTNU legger opp til en nedbygging av avsetning på ca. 65 mill, i stedet for siste kjente prognose som var 115 mill. Ut over dette er det også enkelte andre forhold som vurderes som usikker. Dette gjelder blant annet tilsetningen av øremerkede stipendiat- og postdokstillinger, investeringer i vitenskapelig utstyr og utstyr til den nye universitetsklinikken, samt fremdriften på vedlikeholdsprosjektene ved Teknisk avdeling. Til sammen vurderes denne usikkerheten til ca. 40 mill, noe som medfører at den samlede prognosen for nedbygging av avsetning er forventet å ligge mellom 25 og 65 mill for 2008.

Risiko for oppbygging av avsetning fremfor nedbygging

Historisk har det vist seg at de prognosene som meldes inn pr. 2. tertial også har hatt til dels store avvik mot det endelige årsresultatet. Noe av denne usikkerheten er allerede hensyntatt i det intervallet som er presentert overfor, men det er ikke tatt høyde for at fakultetene og VM får vesentlige avvik i sine prognoser.

I 3. tertial blir det derfor viktig å fokusere på fakultetenes styringsevne for å nå de prognosene som er satt for året. Fakultetene må vurdere å iverksette ekstraordinære tiltak i 3. tertial, som kan sikre at målet om nedbygging nås. Situasjonen vil videre kreve tettere oppfølging frem mot årsskiftet, og det legges derfor opp til en orientering om den økonomiske utviklingen på styremøtene i november og i desember.

Bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet

Til sammen er aktiviteten på dette området ca. 50 mill. høyere pr 2. tertial 2008, enn hva den var på samme tidspunkt i fjor. Prosjekter finansiert av Norges forskningsråd (NFR) står for halvparten av denne økningen, mens det er andre bidrags- og oppdragsprosjekter innenfor ulike finansieringskategorier som utgjør resten. Samlet for året er det forventet at aktiviteten blir noe høyere enn 2007, noe som er over de forventninger som samlet er rapportert fra fakultetene og VM.

Avsetningen knyttet til NFR-prosjektene har økt mye hittil i år, og har sammenheng med at utbetalingene har vært større enn aktiviteten i de to første tertialene. Det forventes derimot en motsatt utvikling i 3. tertial, og prognosene tilsier at avsetningene knyttet til NFR vil øke med ca. 10-20 mill i forhold til de 120 mill vi hadde ved utgangen av 2007.

Spesielle forhold

Årets lønnsoppgjør

Årets lønnsoppgjør i staten resulterte i en årslønnsvekst som er høyere enn Kunnskapsdepartementets kompensasjon til UH-sektoren. De siste årene har kompensasjonen fra departementet vært lavere enn

de årlige lønnsoppgjørene. Det forventes ikke en etterkompensasjon, men at departementet gjør en grundig vurdering av kompensasjonen for kommende år. Tilleggsbevilgningen i revidert nasjonalbudsjett ble fordelt til fakultetene og brukes til den ordinære driften, deriblant årets lønnsoppgjør. Tertialrapporteringen viser at store enheter, fakultetene, takler utfordringene med lønnsoppgjøret bedre enn små enheter, som enhetene i sentraladministrasjonen.

Gjennomføringen av ekstraordinære tiltak i 2008

I forbindelse med 1. tertial rapporteringen ble det omdisponert 30 mill fra strategi- og omstillingsmidlene til ekstraordinære vedlikeholdstiltak av bygningsmassen (20 mill) og nye investeringer i AV-utstyr tilknyttet undervisningsrommene (10 mill). Nye vedlikeholdstiltak prioriteres ut fra en 4-årig vedlikeholdsplan, som blant annet fokuserer på nødvendige HMS-tiltak. Nytt AV-utstyr er i denne forbindelse konsentrert til Dragvoll-området, hvor behovet for oppgradering av denne typen utstyr har vært størst. Begge tiltakene melder om fremdrift ihht planer ved rapporteringen pr 2. tertial, men det er fortsatt noe usikkerhet knyttet til ferdigstillingen av alle vedlikeholdsprosjektene i 2008 (ref usikkerhet i prognosene).

Økonomiske situasjonen ved enhetene

Både IME og SVT meldte pr. 1. tertial at man hadde utfordringer i forhold til å ha et budsjettert driftsnivå som er godt tilpasset den årlige bevilgningen over ramme drift. Pr. 2. tertial ser situasjonen noe bedre ut for begge disse fakultetene, og kombinasjonen av iverksatte tiltak og økte inntekter er hovedforklaringen til dette. Innenfor andre områder, som for eksempel strategi- og omstillingsmidlene melder begge enhetene at aktiviteten blir lavere enn opprinnelig budsjettert og rapportert pr. 1. tertial.

Vedlegg:
Regnskapet med noter pr. 31.08.08

(Vedl 1, vedl. 2)